

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

MİMARLIK BÖLÜMÜ

2026 – 27 GÜZ YARIYILI

BİTİRME PROJESİ

AÇIKLAMA DOSYASI

İSTANBUL BÜYÜKÇEKMECE'DE

İKLİM DOSTU, NET SIFIR HEDEFLİ

ENERJİ ETKİN KONUT YERLEŞKESİ TASARIMI

1. GİRİŞ

Ekolojik dengenin bozulması ve doğal kaynakların zarar görmesinde “yapılı çevre tasarımının” önemli bir rolü vardır. Küresel iklim krizi, artan enerji maliyetleri ve doğal kaynakların tükenmesi; yapı sektörünü dünya genelinde enerji tüketiminin ve karbon salımının en önemli aktörlerinden biri haline getirmiştir. Binalar, küresel enerji tüketiminin yaklaşık %40’ından ve karbon salımlarının yaklaşık üçte birinden sorumludur. Bu nedenle; Paris İklim Anlaşması, Avrupa Yeşil Mutabakatı ve 2050 net sıfır karbon hedefleri doğrultusunda, binaların enerji etkin ve iklim dostu tasarımı uluslararası ölçekte bir zorunluluk olarak kabul edilmektedir. Türkiye’nin 2053 net sıfır emisyon hedefi de bu kapsamda yapılı çevrenin dönüşümünü gündeme taşımaktadır.

“Sürdürülebilir yapı” ve bu kapsamda ortaya çıkan “enerji etkin yapı” tasarımı kavramları; yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanarak yapıların çevreye verdiği zararları azaltmaya, insan yaşamı için gerekli konfor ve sağlık koşullarını yerine getirmeye, yaşanılabilir ve sağlıklı çevreler oluşturmaya ve çevreyi korumaya çalışan bir yaklaşım olarak uluslararası ölçekte kabul görmektedir. Günümüzde bu yaklaşım; akıllı bina teknolojileri, dijitalleşme, enerji toplulukları, pozitif enerji yerleşkeleri ve döngüsel ekonomi kavramlarıyla birlikte ele alınarak daha da güncel bir boyut kazanmıştır. Bu nedenle;

- Enerjinin etkin kullanılması sonucunda, ekolojik dengenin ve doğal kaynakların korunması böylece çevrenin yapı sektöründen daha az zarar görmesi hedeflenmektedir. “Enerji etkin yapı tasarımı kavramı”, mimari tasarım ölçütlerinin “yeniden tanımlanmasına” neden olmuştur.
- Geleneksel olarak “teknoloji”-“işlevsellik”-“estetik” ve “ekonomi” kavramlarıyla tanımlanabilen mimari tasarım ölçütleri, “doğa”-“çevre”-“enerji”-“iklim” ve “konfor” konuları ile genişleyerek değişmiştir. Bu değişim enerji tüketiminde önemli bir paya sahip olan yapıların mimari tasarım sürecinin ve tasarım ölçütlerinin gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

- İşlevsellik; bu kavram yapının kullanım amacına uygun biçimin tasarlanmasıyla sınırlı kalmayıp, “işlevini yerine getirirken, doğayı daha az tahrip eden, enerji kullanımını denetleyen veya enerji üreten yapı tasarımları” olarak ele alınmalıdır.
- Teknoloji; tasarım sürecinde etkin rol oynayan, ilgili disiplinlerin işbirliği ile fiziksel çevre verilerine uygun, alternatif enerji kaynaklarını kullanan, az enerji harcayan veya kullanacağı enerjiyi üreten, doğal kaynakların korunmasını sağlayan bir araç olarak ele alınmalıdır. Günümüzde akıllı sensörler, enerji izleme sistemleri, yapı bilgi modellemesi (BIM) ve yapay zeka destekli enerji yönetimi bu aracın yeni olanakları arasındadır.
- Ekonomi; enerji etkin yapı tasarımları yapı ömrünü uzatan ve uzun vadede yapı maliyetini düşüren girişimler içermektedir. Artan enerji maliyetleri karşısında enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımları, kısa sürede kendini amorti eden ekonomik bir tercih haline gelmiştir.

Sonuç olarak; enerji etkin yapı tasarımı mimari tasarım sürecinin planlama, programlama, ön tasarım, tasarım, uygulama, kullanım, yıkım ve yeniden planlama evrelerinin tümünü kapsayacak biçimde değerlendirilmelidir. Ayrıca, binaların yalnızca kullanım aşamasındaki enerji tüketimi değil, “gömülü karbon” olarak adlandırılan üretim ve yapım aşamalarındaki karbon salımları da yaşam döngüsü değerlendirmesi kapsamında dikkate alınmalıdır.

Enerji etkin yapı tasarımı dünyada hızla gelişirken, Türkiye’de uygulanan az sayıda örneğin çeşitli sertifikalar (LEED, BREEAM, DGNB, YeS-TR vb.) ile desteklenmiş olsa da, ne kadar çevre dostu ve enerji korunumu sağladığı tartışma konusu oluşturmaktadır. Bu konunun gerçek boyutları ile algılanmasının sağlanması amacıyla, teknolojinin olanaklarından yararlanılarak çevre, iklim ve enerji konularına duyarlı tasarımcıların yetişmesi için akademik çevrelerin enerji etkin yapı tasarım ve üretim sürecine yapacağı katkı önem kazanmaktadır.

Proje konusu: Tüm bu nedenlerle; İstanbul Arel Üniversitesi Mimarlık Bölümü 2026-27 Güz Yarıyılı Bitirme Projesi dersi çalışma konusu: “İSTANBUL BÜYÜKÇEKMECE’DE İKLİM DOSTU, NET SIFIR HEDEFLİ ENERJİ ETKİN KONUT YERLEŞKESİ TASARIMI” olarak belirlenmiştir.

ÇALIŞMA ALANI

* Çekme mesafeleri için ilgili yönetmelik koşulları dikkate alınacaktır.

2. AMAÇ VE KAPSAM

Amaç: Çalışmanın amacı; sınırları belli somut bir yerleşim alanında ihtiyaç programı ve ölçeği çerçevesinde “enerji etkin yapı tasarımı” ilkelerini kullanarak, iklim kriziyle mücadele ve net sıfır karbon hedefleri doğrultusunda güncellenmiş bir konut yerleşkesi tasarımı ortaya koymaktır.

- Binalarda enerji verimliliği, yerleşme kararları aşamasından başlayarak, “binaların yaşam döngüsü süreci” dikkate alınarak sağlanmalıdır.
- Tasarlanacak yerleşkede enerji verimliliği dışında, “karbon salımının azaltılması”, “kaynakların verimli kullanılması ve geri dönüştürülebilmesi” beklenmektedir.
- Binalarda enerjinin verimliliğinin sağlanmasının yanı sıra, “yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına ilişkin teknolojilerin” araştırılarak tasarıma adapte edilmesi konusunda öneriler geliştirilmelidir.

- Yerleşkenin mümkün olduğunca kendi enerjisini üreten, net sıfır enerji hedefine yaklaşan bir yerleşke olarak kurgulanması; akıllı bina sistemleri, enerji izleme ve yönetim teknolojilerinin tasarıma entegre edilmesi beklenmektedir.
- İklim değişikliğine uyum kapsamında; yağmur suyu hasadı, gri su geri kazanımı, yeşil altyapı, kentsel ısı adası etkisini azaltan açık alan düzenlemeleri ve aşırı hava olaylarına dayanıklı tasarım kararları geliştirilmelidir.

Bu doğrultuda ortaya konacak ilke ve yaklaşımlar ile bunların hangi düzeyde kullanılacağı, konu kapsamında öğrenciler tarafından araştırılarak belirlenecektir. Bunların dışında tasarım aşamasında; şehircilik ve planlama ilkeleri, bina ve yapı bilgisi ilkeleri, tarihi çevre koruma ilkeleri göz ardı edilmeyerek konu ve çalışma alanı bütüncül yaklaşımlarla ele alınmalıdır.

3. TASARIM İLKELERİ

Bitirme projesi çalışmasının aşağıdaki ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

Şehircilik ve Planlama İlkeleri

- Belirtilen çalışma alanında tasarlanacak yerleşkenin, yakın çevredeki kamusal alanlar ile yaya, taşıt ve servis ilişkilerinin kurulması,
- Yerleşkenin kendi içerisindeki yaya, taşıt ve servis ilişkilerinin kurulması,
- Erişilebilirlik ölçütlerinin göz önünde bulundurulması,
- Fiziksel, doğal ve yapay çevre koşullarının dikkate alınması,
- İklim verileri, topografya, güneşlenme ve hakim rüzgar yönü gibi doğal çevre verilerinin yerleşme kararlarına yön vermesi gereklidir.

Mimari Tasarım İlkeleri

- Tasarımın özgünlüğü, konuya yaklaşım ilkeleri ve yaratıcılığın ortaya konulması,
- Mekan örgütlenmesi ve işlevsel organizasyonun sağlanması,
- Gerçekleştirilecek tasarımda herkes için tasarım ilkelerine uyulması gereklidir.

Yapım Teknolojileri İlkeleri

- Tasarıma uygun yapım yöntemi, yapım teknolojisi ve malzeme seçimlerinin gerçekleştirilmesi,
- Tasarım ana kararlarına uygun taşıyıcı sistem kurgusunun sağlanması,
- Düşük gömülü karbonlu, geri dönüştürülebilir ve yerel malzeme kullanımının önceliklendirilmesi gereklidir.

Enerji Etkin Tasarım İlkeleri

- Enerji verimliliği kavramının yaşam döngüsü perspektifinden ve yerleşme kararları aşamasından itibaren dikkate alınması,

- Tasarlanacak konut binalarında enerji kayıp ve kazançlarının kontrol edilerek enerji korunumunun sağlanması,
- Tasarlanacak konut binalarında enerjiyi verimli kullanan sistemler yardımıyla enerji verimliliğinin sağlanması,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması, enerji tüketimi kaynaklı gerçekleşecek karbon salımlarının asgari seviyeye indirgenmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanan teknolojilerin (fotovoltaik paneller, ısı pompaları, güneş enerjili sıcak su sistemleri vb.) bina tasarımına adapte edilmesi,
- Pasif tasarım stratejilerinin (yönlenme, güneş kontrolü, doğal havalandırma, doğal aydınlatma, termal kütle, yüksek performanslı yalıtım) öncelikli olarak benimsenmesi,
- Akıllı bina teknolojileri ve enerji izleme sistemleri ile kullanıcı davranışına duyarlı enerji yönetiminin kurgulanması,
- Elektrikli araç şarj altyapısı, bisiklet ulaşımı ve düşük karbonlu ulaşım senaryolarının yerleşke ölçeğinde değerlendirilmesi,
- Sürdürülebilir ve düşük gömülü karbonlu malzeme seçimleri ile atık yönetimi ve geri dönüşüm stratejilerinin geliştirilmesi gereklidir.

3. İHTİYAÇ PROGRAMI

Konu kapsamında, 20.059 m²'lik alanda; E: 0,30 yapılaşma koşullarında, “müstakil konut” (ayrık ve bitişik nizam müstakil konutlar) ve “apartman tipi konut” birimleri ve bu konut birimlerinde yaşayanlara hizmet verecek idari, sosyal, kültürel, sportif, alışveriş vb. ihtiyaçları karşılamaya yönelik donatı alanlarından oluşan bir konut yerleşkesi tasarlanacaktır. Yerleşmede ortalama 550-600 kişinin yaşayacağı kabul edilmektedir.

3.1. Konut Yapıları;

- Toplam inşaat alanının; % 60'ı müstakil konut (ayrık ve bitişik nizam), % 40'ı apartman tipi konut olarak çözümlenecektir.
- Konutların büyüklük ve oda sayıları enerji etkin konut tasarımı amacına uygun olarak geliştirilecek konsept çerçevesinde öğrenci tarafından belirlenecektir.

a. Müstakil konut yapıları;

- H max: 6,50 m'dir.
- Ayrık ve bitişik nizam olarak iki farklı tipte düzenlenmesi zorunludur.
- Bitişik nizam müstakil konutların gruplanması (2'li, 4'lü, 6'lı, vb.) öğrencilere bırakılmıştır.
- Müstakil konutlarda açık alanların kullanımı (teras, açık havuz, ortak havuz vb.) öğrenciler tarafından belirlenecektir.

b. Apartman tipi konut yapıları;

- H max: 12,50 m'dir.

- Apartman yapılarının sayısı ve konut tiplerinin katlara dağılımı öğrenciler tarafından belirlenecektir.
- Apartman tipi konutlarda dubleks konut çözümlerine yer verilmelidir.

3.2. Ortak Hizmet Alanları

- Ortak hizmet tesisi olarak kullanılacak kapalı alanlar için Hmax: 9,50 m'dir.
- Konut yerleşkesine hizmet edecek idari, sosyal, kültürel, sportif, alışveriş vb. ihtiyaçları karşılamaya yönelik ortak tesislerin toplam kapalı inşaat alanı azami 3.000 m² olmalıdır. Belirtilen alana açık alan düzenlemeleri dahil değildir.
- Konut yerleşkesinde idari, sosyal, kültürel, sportif, alışveriş vb. ihtiyaçları karşılamaya yönelik zorunlu alanların tasarımına yönelik önerilerin konum ve büyüklükleri gerekçeleri açıklanmak koşuluyla öğrencilere bırakılmıştır. Bu mekanların örgütlenmesi, işlevsel organizasyonları ve ilişkileri doğrultusunda getirilecek çözümler öğrencinin senaryosu doğrultusunda geliştirilmelidir.
- Geniş ölçekte düşünülmesi gereken sağlık, eğitim vb. kamusal ihtiyaçların ise; yerleşme alanının en yakınındaki hizmet birimlerinden karşılanacağı kabul edilmeli ve bu doğrultuda ilişkiler kurulmalıdır.
- Her konut ünitesi için kapalı veya açık otopark düzenlenmelidir. Araç sayısı ve otoparkın niteliği (kapalı/açık) öğrenci tarafından belirlenecektir. Otopark çözümlerinde elektrikli araç şarj altyapısına yer verilmesi önerilmektedir.
- Arazi içerisinde yer alacak yaya ve taşıt ulaşım sistemlerinin çözümü, trafik akışı ve yol genişlikleri öğrenci tarafından belirlenmelidir.
- Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği esaslarına göre kişi başı 10 m² olacak şekilde yeşil alan düzenlenmelidir. Yeşil alanların yağmur suyu yönetimi ve biyolojik çeşitlilik açısından kurgulanması önerilmektedir.

4. YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR:

- Gülser Ünlü Çelebi, “Yapı Çevre İlişkileri”, Mimarlar Odası Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Yayınları, 2008
- Ken Yeang, “Ekotasarım Ekolojik Tasarım Rehberi”, YEM Yayınları, 2012
- Nilgün Sultan Yüceer, “Yapıda Çevre ve Enerji”, Nobel Yayınları, 2015
- Ayşin Sev, “Sürdürülebilir Mimarlık”, YEM Yayını, 2009, İstanbul
- IPCC, “Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change” (AR6) Raporu
- IEA, “Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector” (2021)
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, “Türkiye Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı”
- TS 825 “Binalarda Isı Yalıtım Kuralları” Standardı ve BEP-TR Bina Enerji Performansı Ulusal Hesaplama Yöntemi uygulamaları

- YeS-TR (Türkiye Yeşil Bina Sertifikası) ve uluslararası yeşil bina sertifika sistemlerine (LEED, BREEAM, DGNB) ilişkin dokümanlar
- İlgili tezler, makaleler ve proje sunumlarının yer aldığı dergiler.

5. ÖĞRENCİLERE VERİLECEK BELGELER:

Bitirme Projesinin gerekli dokümanlarına Mimarlık Bölümü web sayfasından erişilebilecektir:
<https://www.arel.edu.tr/muhendislik-mimarlik-fakultesi/mimarlik-bolumu>

- Halihazır haritalar
- Bitirme projesi açıklama dosyası
- A1 boyutlu pafta altlığı (Öğrencinin - konsept paftası hariç - verilmiş olan pafta altlığını yatay veya dikey olarak kullanması beklenmektedir)

6. ÇALIŞMA TAKVİMİ:

	TARİH	SAAT	MEKAN
Dosya Dağıtımı ve Arazi Gezisi	23.09.2026, Çarşamba	10.00	Stüdyo A
Yazılı Soru Sorma	29.09.2026, Salı	16.00	B347
Yanıtların Yayını	01.10.2026, Perşembe	16.00	Mimarlık Web sayfası
Portfolyo Teslimi*	06.10.2026, Salı	09.30	Stüdyo A
1. Ara Jüri Teslimi	13.10.2026, Salı	17.30	UZEM
1. Ara Jüri	14.10.2026, Çarşamba	09.30	Stüdyo A
2. Ara Jüri Teslimi	03.11.2026, Salı	17.30	UZEM
2. Ara Jüri	04.11.2026, Çarşamba	09.30	Stüdyo A
Eskiz Sınavı	11.11.2026, Çarşamba	10.00-13.00	Stüdyo A
3. Ara Jüri Teslimi	01.12.2026, Salı	17.30	UZEM
3. Ara Jüri	02.12.2026, Çarşamba	09.30	Stüdyo A
Bitirme Ödevinin Teslimi	Final Takviminde belirlenen tarihte	09.30-10.30	Stüdyo A
Yarıyıl Sonu Jürisi	Final projeleri teslim günü	10.30-14.30	Stüdyo A

* Öğrencilerin, lisans dönemi boyunca çalışmış oldukları tüm mimari tasarım projelerini özetleyen bir “portfolyo kitapçığı” hazırlamaları gerekmektedir. Portfolyo kitapçığı A4 kağıdı ebatlarında (210 x 297 mm) olacaktır. Kitapçıkta yer alacak her bir proje için, en az bir en fazla dört sayfa ayrılacaktır.

UYARILAR

- Arel Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bitirme Projesi Dersinin Uygulama Esasları Yönergesi, 9. Maddesi uyarınca; dersi alan öğrenciler ara jüriye ve yarıyıl sonu final jürisine ve eskiz sınavına katılmak zorundadır. Jürilerin ve eskiz sınavının mazeret hakkı yoktur.
- Oturumlardan herhangi birisine katılmayan öğrencinin Bitirme Projesi'ndeki bu devamsızlığına bağlı olarak başarısız sayılacağı öngörülmelidir.
- Öğrenciler her jüri oturumuna; sunum paftaları yanında çalışma maketlerini ve eskiz paftalarını getirmek zorundadır.
- Eskiz sınavında çalışılacak konu sınav sırasında ilan edilecek olup, öğrencilerin gerekli çizim gereçleri ile katılmaları gerekmektedir.
- 1, 2 ve 3. ara jüri ve yarıyıl sonu jürilerinin başlangıç saatleri 09.30'dur. Tüm öğrenciler saat 10.00'a kadar jürinin yapılacağı mekanda bulunarak yoklamayı imzalamak zorundadır. Belirtilen saatte jürinin yapıldığı mekana gelmeyen öğrenci yok yazılarak jüriye alınmayacaktır.

7. ANLATIM İLKELERİ

- Projelerin sunumu için hazırlanacak maket ve çizimlerde, malzeme ve çizim tekniğine ilişkin sınırlama olmayıp, ölçek, iz düşünüm ve genel anlatım ilkelerine uygun olmak koşuluyla sunum tekniği serbesttir. Gerek ara jüri oturumlarında gerekse yarıyıl sonu final tesliminde yukarıda belirtilen belgelere ek olarak öğrenciler projelerini ifade etmek için uygun görecekları çalışmaları hazırlayabilirler.
- Sergileme ve saklama kolaylığı açısından tüm pafta boyutları A1 olacaktır. Verilmiş olan A1 pafta altlığını yatay veya dikey olarak kullanılabilir. Tüm paftalarda sergileme için pafta asma düzeni belirlenmeli ve asma kolaylığı açısından sert zemin üzerine uygulanmış olması tercih edilir.

8. JÜRİ OTURUMLARI

8.1. Ara Jüriler

- Öğrenci hazırlamakta olduğu projeyi belirtilen tarihlerde jürinin inceleme ve görüşüne sunacaktır. Bu sunuşlarda, öğrenciden istenen çizimler ve diğer belgeler eksiksiz olarak getirilecek ve jüri üyelerince değerlendirilerek öğrenciye projesine ilişkin eleştiri ve öneriler yapılacaktır.
- Öğrencilerin başarılı bir bitirme çalışması süreci geçirmesinde ve projelerinin son değerlendirilmesinde önemli derecede katkısı olan bu oturumların tümüne katılması zorunludur. Bitirme Projesi öğrencilerinin katılması zorunlu olan ara jüri oturumlarının tarihleri çalışma takviminde belirtilmiştir.

8.2. Yarıyıl Sonu Jüri Oturumu

- Öğrencinin jüriye projesini tanıtması, anlaşılmayan noktaları açıklaması için yapılmaktadır. Bunun yanında jüri, öğrenciye projesi dışında, genel mimarlık konularında da görüş ve

düşüncelerini anlamak, bilgi düzeyi hakkında fikir sahibi olmak amacıyla değişik sorular yöneltebilir.

- Genel başarı değerlendirmesi, ara jüriler ve yarıyıl sonu jüri oturumu sonuçlarının birlikte ele alınmasıyla yapılmaktadır. Bu aşamalardan herhangi birine katılmamış olmak, başarısızlık nedeni olabilir. Yarıyıl sonu teslim edilen nihai proje tek başına bir değerlendirme verisi olarak ele alınmaz.
- Jüri bütün toplantılarını salt çoğunluğu ile yapar ve kararlarını toplantıda bulunan üyelerin oy çoğunluğu ile alır.

9. ESKİZ SINAVI

- Çalışma takviminde belirlenen tarihte yapılacak olan yarıyıl eskiz sınavının amacı, öğrencinin tümüyle kendi çabası ile ve belirli bir süre zarfında, tasarlama yetenek ve becerisinin sınanmasıdır. Eskiz sınavında çalışılacak konu sınav sırasında ilan edilecek olup, öğrencilerin gerekli çizim gereçleri ile katılmaları gerekmektedir. Öğrencilerin yarıyıl eskiz sınavına katılmaları zorunludur.
- Sınav sonucunun nihai proje notuna etkisi %10 oranındadır.
- Jüri üyeleri tarafından gerekli görülmesi halinde jüri kararını desteklemek amacıyla final tesliminden sonra ikinci bir eskiz sınavı daha yapılır. İkinci eskiz sınavının telafi yerine geçmesi söz konusu değildir. İkinci eskiz sınavı, jüri kararını desteklemek amacıyla yapılır.

10. İSTENENLER

Öğrencilerin jüri oturumlarına en az aşağıdaki çıktılar ile gelmesi gereklidir.

1. Ara Jüri oturumunda istenenler

- 150-200 kelimelik rapor, (Enerji etkin ve iklim dostu tasarım ölçütleri, hangi düzeyde kullanılacağı ve projeye adaptasyonu tasarım karar ve hedefleri ile ilişkili olarak açıklanmalıdır). Her ara jüride bir önceki rapor bağlamında geliştirilmesi gereklidir.
- Proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatımlar, diyagramlar, kolaj, fotomontaj vb.
- Analiz paftaları, Ölçek: 1/1000 veya 1/2000.
- Vaziyet planı, Ölçek: 1/500 yerleşim kararları anlatılmalıdır. (verilen maket sınırları dahilinde, araziye çevreleyen diğer yapılarla birlikte),
- Kesit ve silüetler, Ölçek: 1/500, arazi topografyası ve çevre yapıları açıklayıcı nitelikte olmalıdır.
- Önemli görülen yerlerden ve açıklanması gerekli noktalara ait eskiz çalışmaları,
- Arazi maketi, Ölçek: 1/500 (Dönem içi çalışmalarda olası değişikliklere esneklik sağlayabilecek nitelikte malzemeler seçilmesine dikkat edilmelidir).
- Jüri oturumunda anlatılanların 1 adet A3 kitapçığı.

2. Ara Jüri oturumunda istenenler

- 150-200 kelimelik rapor, (tasarım karar ve hedeflerini açıklayan mimari proje raporu). Bir önceki rapor doğrultusunda geliştirilmiş olmalıdır.
- Proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatımlar, diyagramlar, kolaj, fotomontaj vb.
- Vaziyet planı, Ölçek: 1/500 yerleşim kararları verilmiş olmalıdır. (verilen maket sınırları dahilinde, araziye çevreleyen diğer yapılarla birlikte),
- Kesit ve silüetler, Ölçek: 1/500, arazi topografyası ve çevre yapıları açıklayıcı nitelikte olmalıdır.
- Apartman tipi konut ünitelerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Müstakil konut birimlerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Maket Ölçek: 1/500
- Önemli görülen yerlerden tasarımı açıklayan üç boyutlu çizimler,
- Jüri oturumunda anlatılanların 1 adet A3 kitapçığı.

3. Ara Jüri oturumunda istenenler

- 150-200 kelimelik rapor, (tasarım karar ve hedeflerini açıklayan mimari proje raporu). Bir önceki rapor doğrultusunda geliştirilmiş olmalıdır.
- Vaziyet planı, Ölçek: 1/500 yerleşim kararları kesinleşmiş olmalıdır. (verilen maket sınırları dahilinde, araziye çevreleyen diğer yapılarla birlikte),
- Kesit ve silüetler, Ölçek: 1/500, arazi topografyası ve çevre yapıları açıklayıcı nitelikte olmalıdır.
- Maket Ölçek: 1/500
- Apartman tipi konut ünitelerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Müstakil konut birimlerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Yerleşkede yer alan ortak hizmet alanı tesislerinin 1/200 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Önemli görülen yerlerden serbest elle veya bilgisayar ortamında üretilmiş çevre binalarla ilişkiyi gösteren veya bina içi görünüşleri anlatan çeşitli perspektifler ve diğer üç boyutlu çizimler,
- Farklı tiplerde tasarlanmış mekanların metrekare/adet bilgilerini gösteren özet tablo.
- Yapının tipik bölümlerinden taşıyıcı sistemi, kullanılan teknoloji ve malzemeyi anlatan şemalar, çizimler, (Enerji etkin tasarım kararları projeye adapte edilmiş olmalıdır).
- 1/20 ölçekli sistem detayı ve önemli yerlerden nokta detayları (1/1, 1/5, 1/10 ölçeğinde),
- Jüri oturumunda anlatılanların 1 adet A3 kitapçığı.

Final Jürisi Oturumunda İstenenler

Proje tesliminde sonuç projeyi anlatan A1 boyutunda hazırlanmış paftalar (en fazla 10 adet). A3 kitapçık ve dönem içi tüm çalışmaları içeren USB bellek (dijital ortam) teslim edilmelidir.

- 150-200 kelimelik mimari proje raporu
- A1 formatında hazırlanmış sonuç ürünü anlatan sunum paftaları (en fazla 3 adet). Proje yaklaşım ilkelerini, kent-çevre dokusu ile kurulan ilişkileri ve konuya ilişkin senaryoyu, ana fikir ve geliştirilen kavramları, yerleşim kararlarını açıklayan, harita ve hava fotoğraflarının da kullanıldığı grafik anlatım, diyagramlar, kolaj, fotomontaj vb.
- Analiz paftaları, Ölçek: 1/1000 veya 1/2000.
- Vaziyet planı, Ölçek: 1/500
- 1/500 çevre ve ilişkiyi ve çevre yapıları gösterir kesit ve silüetler,
- Kesit ve silüetler, Ölçek: 1/500, arazi topografyası ve çevre yapıları açıklayıcı nitelikte olmalıdır.
- Maket Ölçek: 1/500
- Apartman tipi konut ünitelerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Müstakil konut birimlerinin 1/100 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Yerleşkede yer alan ortak hizmet alanı tesislerinin 1/200 ölçekli kat planları, kesitleri ve görünüşleri,
- Önemli görülen yerlerden serbest elle veya bilgisayar ortamında üretilmiş çevre binalarla ilişkiyi gösteren veya bina içi görünüşleri anlatan çeşitli perspektifler ve diğer üç boyutlu çizimler,
- Farklı tiplerde tasarlanmış mekanların metrekare/adet bilgilerini gösteren özet tablo.
- Yapının tipik bölümlerinden taşıyıcı sistemi, teknoloji ve malzemeyi anlatan şemalar, çizimler,
- 1/20 ölçekli sistem detayı ve önemli yerlerden nokta detayları (1/1, 1/5, 1/10 ölçeğinde),
- Jüri oturumunda anlatılanların 1 adet A3 kitapçığı.

11. BİTİRME PROJESİ JÜRİ ÜYELERİ

Doç. Dr. Gülferah ÇORAPÇIOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Z. Banu YAVUZ PELVAN

Dr. Öğr. Üyesi Remziye GÜNER

12. BİTİRME PROJELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Değerlendirme; üç adet ara jüri, bir adet final jürisi ve bir adet eskiz sınavı sonuçları dikkate alınarak yapılmaktadır.

- Değerlendirme ağırlıkları aşağıda yer almaktadır.

Yıl içi değerlendirmesi (%40)

Yıl sonu değerlendirmesi (%60)

- Bitirme projesinin değerlendirilmesinde ara ve final jürisinde değerlendirmeye ilişkin ölçütler aşağıda yer almaktadır.

- Rapor yazımı %15**

1. *Tasarıma dair rapor (Her jüri oturumu için geliştirilecektir).

2. * Meslek Etięi Raporu: Öğrenciler projelerinde geliştirdikleri tasarımlarının toplumsal, politik ve kültürel boyutlarını mesleki etik yargıların oluşumu bağlamında açıklamalıdır. Rapor final Jürisinde teslim edilecek olup, ayrıca tasarım sürecinde etik kurallara uygunluk jüri üyeleri tarafından değerlendirilecektir. (Raporda; önerilen projenin toplumsal, politik ve kültürel yaşama, ayrıca özellikle mimarlık disiplinine sağlayacağı katkılar, etik değerlerin oluşumu ve geliştirilmesi bağlamında ele alınarak projenin etki alanı boyutlarında açıklanmalıdır).

- Konsept/ tasarım %30

- Teknik detaylar* %30

*(taşıyıcı sistem, mekanik sistem, malzeme kullanımı, ilgili yönetmeliklere dikkat vb.).

- Pafta Düzeni- Sunum Tekniği %15

- Sözlü Sunum %10

13. Bitirme Projesinde Yapay Zeka Kullanımına İlişkin Esaslar

Bitirme projesine ilişkin pafta düzeni, analiz verileri ve analizlerin yorumlanması, proje tasarımı, detay tasarımı ile uygulama esasları öğrenci tarafından belirlenmeli ve hazırlanmalıdır. Bu unsurların tamamı, öğrencinin kendi bilgi, değerlendirme ve tasarım kararlarını yansıtmalıdır. Yapay zeka araçları bu aşamalarda yalnızca yardımcı, analitik veya görsel işleme amacıyla kullanılabilir; ancak projenin tasarım kararlarını, teknik çözümünü, detaylarını, uygulama esaslarını veya özgün yaklaşımını belirleyemez ve bunların yerine geçemez.

Yapay zeka araçlarının kullanıldığı her durumda, bu kullanımın kapsamı, amacı ve yöntemi ve hangi yapay zeka aracı kullanıldığı proje raporunda açık ve şeffaf biçimde beyan edilmelidir. Projenin hangi aşamalarında, hangi yapay zeka araçlarından ne şekilde faydalandığı ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

Bu madde hükümlerine aykırılığın tespiti halinde proje değerlendirme dışı bırakılır ve öğrenci bitirme projesinden başarısız sayılır. Ayrıca durum, ilgili disiplin hükümleri ve mevzuat çerçevesinde değerlendirilir.